

Päiväkodin toimintasuunnitelma ja esiopetuksen vuosisuunnitelma

Liperin varhaiskasvatus
Puolivälin päiväkoti
2026-2027

Toimintasuunnitelma

Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain valtakunnallisiin perusteisiin, Liperin vasuun ja seudullisen esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sisältö:

Kuvaus yksiköstä

Arvot

Toimintakulttuuri

Toimintakauden tavoitteet

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Arviointi ja kehittäminen

Yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Tiedottaminen

Puolivälin päiväkoti

On vuoropäiväkoti Ylämyllyllä, joka on avoinna tarpeen mukaan myös iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Päiväkotimme on ainut päiväkodiksi rakennettu yksikkö. Jokaisessa ryhmässä on useampi erilainen leikkitila ja mahdollisuus esimerkiksi puolapuilla kiipeämiseen. Lisäksi meillä on myös oma uima-allas vesipuuhia varten. Päiväkotimme piha on koko talon mittainen, jossa sijaitsee lämmitettävä kota. Lisäksi ympärillä olevat hyvät maastot innostavat monipuoliseen liikkumiseen.

Henkilöstömme pitää viikoittain palaverit keskiviikkoisin klo. 12-13. Tiimipalaveripäivät vaihtuvat kiertävästi vuosittain ma-ti ja to-pe välisille päville. Tarvittaessa pidämme koulutus- ja työiltoja.

Päiväkodin johtaja: Johanna Hämäläinen-Korhonen
Päiväkodin varajohtaja: Jelena Burman

Henkilöstö ja vastuualueet

Emma ja Jaana: Leikki

Nina: Nepsy

Melina: Tukiviittomat

Hanna ja Iina: Musiikki

Erno: Liikunta

Tiina ja Johanna: Ulkopedagogiikan lisääminen ja lääkehoito

Aura ja Marika: Ruokakasvatus

Riina ja Marika: Miniverso ja kiusaamisen ennaltaehkäisy

Päivi: Kädentaidot

Henkilöstön koulutus

Varhaiskasvatuksen sosionomit: Riina & Marika

Varhaiskasvatuksen opettajat: Erno, Iina, Emma, Hanna, Nina & Jelena

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: Johanna, Tiina, Melina, Jaana, Jouni, Lotta, Päivi & Aura

Hiirenvirnat

Hiirenvirnat sijaitsevat Ketunleipien vieressä eli A-päädyssä. Ryhmässä on 12 lasta, iältään 10kk-2 vuotiaita.

Ryhmän aikuisia ovat:

Hanna- opettaja

Melina- lastenhoitaja

Jaana- lastenhoitaja

Lasten mielestä
parasta: autot,
maalaaminen,
ulkoilu,
satuhieronta ja
lorupussit.

Ketunleivät

Ketunleipien ryhmätila sijaitsee talomme
A- päädyssä. Ryhmässä on 17 lasta,
iältään 2-3 vuotiaita.
Ryhmän aikuisia ovat:

Nina- opettaja
Marika- sosionomi
Lotta- lastenhoitaja

Lasten mielestä
parasta: metsäretket,
liukumäestä
laskeminen ja
maalauk.

Kissankellot

Kissankellojen ryhmätila sijaitsee B-päädyssä.
Ryhmässä on 21 lasta, iältään 3-5 vuotiaita.
Ryhmässä järjestetään myös vuorohoito.

Ryhmän aikuisia ovat:
Emma- Opettaja
Johanna –lastenhoitaja
Riina - sosionomi
Tiina – lastenhoitaja
Jouni- lastenhoitaja

Lasten mielestä
parasta on:
jumppahuone,
rakentelu,
piilonen ja
kaverit.

Kurjenmiekat

Kurjenmiekat sijaitsevat talomme B-päädyssä.
Ryhmässä on 21 5-6- vuotiasta lasta.

Ryhmän aikuisia ovat:

Erno- opettaja

Iina- opettaja

Jelena- ope/varajohtaja

Aura- lastenhoitaja

Päivi- lastenhoitaja

Lasten mielestä
parasta: kuvataide,
leikkiminen,
keinuminen,
ulkoleikit kivillä ja
opet.

Erityispiirteet & vahvuudet

Päiväkodissämme on vahva yhteishenki ja yhdessä tekemisen meininki. Henkilöstön suurin vahvuus on lasten kohtaaminen ja lapsituntemus koko talossa. Painotamme toiminnassamme leikkiä, läsnäoloa ja pienryhmätoimintaa.

Liperin varhaiskasvatuksen arvoperusta

Puolivälin painotetut arvot:

Sensitiivisyys: Lapsuuden itseisarvo perustana työlle, lapsituntemus, läsnäoleminen kohtaamisissa, herkkyyys ja empaattisuus

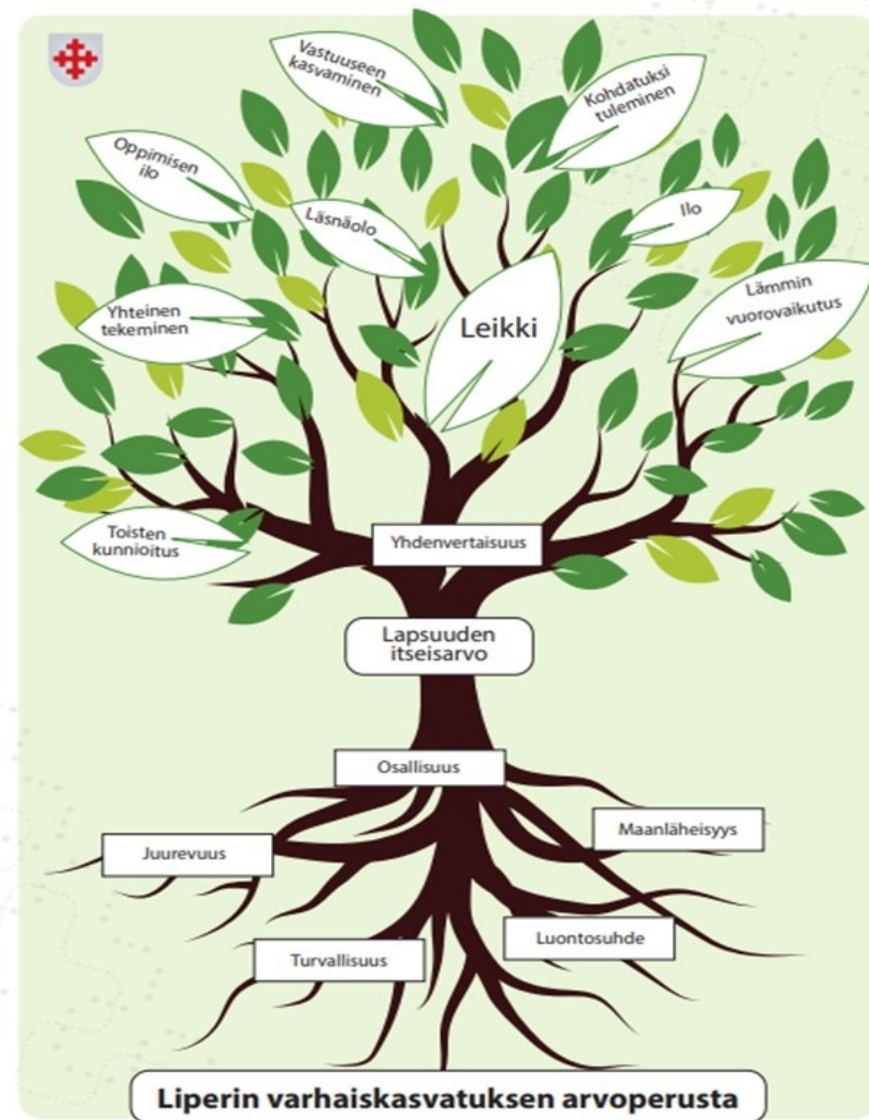
-> kannustaminen, kehuminen, syli, ystävällisyys, turva, yksilöllinen huomiointi, sanoittaminen ja arvostaminen,

Ammatillisuus: noudatamme lakia ja säädöksiä, työtämme ohjaa varhaiskasvatussuunnitelma, suunnitelmallinen pedagoginen toiminta, jota arvioidaan, lapsen etu etusijalla

-> tasa-arvo, yhdenvertaisuus, valtiovelvollisuus, yhteistyö huoltajien kanssa, puheeksi otto, neutraalius vaikeissa asioissa, luottamus

Lapsilähtöisyys: Toiminta rakentuu lasten tarpeista ja mielenkiinnonkohteista

-> havainnointi, keskustelut, kyselyt, lasten aloitteisiin vastaaminen, kiinnostus lasten asioista, osallistumien, lastenneuvosto

Toimintakulttuuri

Toimintaamme ohjaavat valtakunnallinen- ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, sekä ryhmä- ja lapsi kohtaiset vasut

Varhaiskasvatuslaki säätelee mm. ryhmäkoot ja suhdeluvut

Olemme pieni ja yhteisöllinen päiväkot, jossa jokaisen ihmisen erilaisuus valjastetaan rikkaudeksi.

"Jokaisen ääni on yhtä arvokas"-
päiväkot on lastemme ja
työntekijöidemme näköinen-
kehitämme myös toimintaamme
yhdessä.

Toimintakulttuuri

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Lasten luontosuhdetta vaalitaan ja vahvistetaan luonnossa liikkumalla ja ulkoilemalla, ulkoilupedagogiikka on mieleistä ja pohjautuu myönteisiin kokemuksiin.

Hyvinvointi koostuu ruoasta, levosta, aktiivisuudesta ja vuorovaikutuksesta. Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä muodostamme lapsille kasvun, kehityksen ja oppimisen kokonaisuuden.

Toimintakulttuuriin kuuluu: osallisuus, yksilöllisyys, arviointi ja kehittäminen.

Turvallisuuteen kiinnitetään myös erityistä huomiota mm. liikenneturvallisuus, työturvallisuus. Lähietsintää harjoitellaan säännöllisesti ja turvallisuuskansio päivitetään kahdesti vuodessa.

Kestävään elämäntapaan kasvaminen ja opettaminen näkyvät toiminnassamme päivittäin mm. kierrättämällä ja hyödyntämällä ekologisia materiaaleja.

Edistämme toiminnallamme liikunnallista elämäntapaa ja hyödynnämme mm. Neuvokkaan perheen materiaaleja

Toimintakulttuuri

Kiusaaminen & kiusaamisen ennaltaehkäisy

Ennakointi

- henkilökunnan koulutus (miniverso...)
- positiivinen pedagogiikka
- vahvuuspainotteinen kasvatus
- tiedostava&reagoiva henkilökunta
- myönteinen ja avoin toimintakulttuuri
- ennaltaehkäisevä toiminta
- perheyhteistyö

Näkyvä toiminta lapsiryhmän kanssa

- tunnetaitokasvatus
- vuorovaikutustaitojen harjoittelu (apuna kommunikaation monet muodot)
- ryhmäytymiseen panostaminen, syrjäytymisen ehkäisy
- lasten välisten ristiriitojen välitön ratkaisu Miniversion avulla
- osallisuuden vahvistaminen
- mallioppiminen
- sosiaalisten taitojen harjoittelu
- erilaisuuden ymmärtämisen kehittäminen, hyödynnetään kirjallisuutta ja mediaa
- erilaisten toimintamuotojen ja ympäristöjen hyödyntäminen kiusaamisen vastaisessa arjessa
- kasvattaja mukana leikeissä

Näkymätön toiminta lapsiryhmässä

- havainnointi, seuranta
- yksinjäämisen ehkäisy (sosiogrammi, läheisyydenkehä)
- aikuisten mallintaminen
- tasa-arvo
- tasavertaisuus lasten ja aikuisten välillä

Arviointi

Toimintakulttuuri

Lapsiystävällinen kunta

Liperi - lapsiystävällinen kunta

- Suomen UNICEF myönsi 25.3.2025 Liperille Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.
- Suomen UNICEF kiittää Liperiä erityisesti seuraavista asioista Lapsiystävällinen kunta -työssä:
- Liperin kehittämistyön ansiosta lapsiin ja erityisesti nuoriin kohdistuvat kielteiset asenteet ovat monilta osin muuttuneet myönteisemmiksi niin aikuisten kuin nuorten arvioiden mukaan.
- Luottamushenkilöt on koulutettu lapsivaikutusten arvioinnista, ja viranhaltijoiden työn tueksi on laadittu opas lapsivaikutusten arvioinnista. Lapsivaikutusten arvioinneista toteutettiin pilotit elinympäristöpalveluissa ja hyvinvointipalveluissa.
- Kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden lapsen oikeuksien osaaminen on lisääntynyt huomattavasti systemaattisen perehdyttämisen ja kouluttamisen ansiosta.
- Nuorisovaltuuston toiminnan merkityksellisyyden ja vaikuttavuuden edellytyksiä on parannettu ja kehitetty (esimerkiksi uusi toimintasääntö, lautakuntapaikat, kummitoiminta ja vaalit nuorisovaltuuston valitsemiseen). Toimintaan osallistuvat nuoret arvioivat työn antoisaksi ja vaikuttamismahdollisuudet hyviksi.
- Liperiin on perustettu lapsiparlamentti edistämään nuorempien lasten osallisuutta.
- Lasten näkökulmia kuullaan entistä paremmin osana kaupunkiympäristön kilpailutuksia ja tarjouskilpailuja.

Menetelmät

- Ryhmärakenne: lasta tukevat pienryhmät
- Läheisyyden kehä
- Miniverso sovittelumenetelmä
- Henkilöstön osaaminen ja lisäkoulutukset
- Toiminnan suunnittelussa huomioidaan sukupuolisensitiivisyys
- Ryhmäkohtaiset apuvälineet
- Lasten oikeuksien viikko (17.-23.11.2025)

Lasten oikeudet

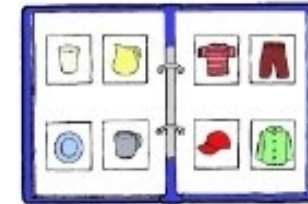
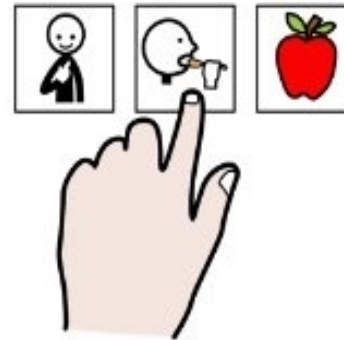
- Jokainen alle 18-vuotias on lapsi
- Syrjinnän ehkäiseminen
- Lasta koskevissa päätöksissä harkitaan ensisijaisesti lapsen etu
- Oikeus turvalliseen lapsuuteen
- Oikeus huolenpitoon ja hyvinvointiin
- Edistää lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista
- Osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin
- Osallistua tavoitteelliseen ja inklusiivisten periaatteiden mukaiseen toimintaan
- Tuntea kuuluvansa ryhmään ja saada kavereita
- Tulla kuulluksi, ymmärretyksi ja hyväksytyksi omana itsenään
- Ilmaista itseään monin eri muodoin
- Saada oikeus terveelliseen, turvalliseen ja kestäväan elämäntapaan
- Oikeus tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun

Yksilöllisyys

- Kohdellaan lapsia tasa-arvoisesti yksilöinä
- Sensitiivinen kohtaaminen
- Vastataan lapsen aloitteisiin
- Lasten tunnetilojen, mielenkiinnon kohteiden, taitotason havainnointi
- Kiinnitetään huomiota huoltajien kohtaamiseen, kuulemiseen ja yhteistyöhön huoltajien kanssa

Vuorovaikutus

- Jokaisen lapsen on mahdollisuus osallistua kommunikoimaan puhetta tukevilla ja korvattavilla kommunikaatiomenetelmillä kuten kuvatuon tai tukiviittomien avulla.
- Huomioidaan äänensävy, eleet, ilmeet ja kehonkieli
- Henkilöstölle tulossa syksyllä 2025 kuvatuki koulutus

Laaja-alainen oppiminen ja oppimisen alueet

Kielten rikas maailma :

- Lorut, laulut, suujumppa ja kirjojen lukeminen.
- Keskustelu lapsen kanssa; yhdessä pohtiminen, merkitysten ja käsitteiden läpikäyminen.
- Sanoittaminen, kerronta, sadutus.
- Ohjelmat, sovellukset, tapahtumat esimerkiksi satutunnit ja kirjasto-auto vierailut
- Erilaiset lastenohjelmat sekä sovellukset.

Lisäämme kielitietoisuutta toimintakauden aikana.

Ilmaisun monet muodot

Kuvataiteellinen ilmaisu:
Maalaaminen, askarteleminen

Musiikillinen ilmaisu:
musiikin kuuntelu, laulaminen, soittimilla soittaminen

Draama:
Nukketeatteri, tikkunukketeatteri, näytelmien katsominen ja tekeminen

Kehollinen ilmaisu:
Tanssi, roolileikit, lasten spontaanit esitykset

Kuukausittaisen yhteisen toiminnan suunnitteleminen ja järjestäminen monipuoliseksi hyödyntäen ilmaisun monia erilaisia tapoja.

Minä ja meidän yhteisömme:

- tunnetaidot
- kaveritaidot
- käydään lasten kanssa läpi erilaisia uskontoja ja katsomuksia
- erilaiset kauden juhlat ja tapahtumat
- lähiympäristöön tutustuminen
- kirjasto, kouluvierailut, leikkipuistot, kulttuuritarjonta, lähiliikuntapaikkojen ja retkeilyalueiden tarjonnan hyödyntäminen
- Martat
- yhteistyö toisten päiväkotien, lähiliikkeiden ja koulun kanssa
- vanhempien kanssa teematapahtumat

Päiväkotimme yhteisöllisyyden vaaliminen toimintakauden aikana mm. yhteistoimintaa lisäämällä.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

- Retket lähiympäristöön, esim. Lintutorni, metsät
- Asioiden ihmetteleminen ja tutkiminen
- Tarttuminen lasten mielenkiinnon kohteisiin ja heidän ihmettelyihin

Luontosuhteen
vahvistaminen.

Kasvan, liikun ja kehityn:

- Motoristen perustaitojen harjoittelua eri keinoin
- Liikkuminen niin sisällä kuin ulkona ja erilaisissa maastoissa kehittäen samalla lapsen tasa-paino taitoja
 - Musiikkiliikunta
 - Temppuradat
 - Liikuntavälineitä lasten saatavilla
- Viikoittainen jumppasali vuoro Taikametsän päiväkodissa
- Skidireili viikot, joissa havainnoidaan lasten motorisia taitoja

Monipuolinen motoristen taitojen harjoittelu ja liikunnan, sekä toiminnallisuuden lisääminen päiväkotipäiviin.

Toimintakauden teemat ja tapahtumat

- elo-syyskuu vanhempainillat ryhmittäin
- Valokuvaus 30.9.
- 20.10. Tanssituokiot ryhmittäin
- Loka-marraskuussa vasukeskustelut
- Liikuntaviikko 2.-6.11.
- 7.11. vaka-foorumi henkilöstölle
- Joulujuhla 9.12.

Arviointi ja kehittäminen

- Toimintaa arvioidaan ryhmissä viikoittain (mm. tiimipalavereissa)
- Tiimitoiminnan arvioinnit kuukausittainen sosionomien tekemän pohjan mukaisesti
- Lasten vasujen ja ryhmävasujen toiminnalle asetettuja tavoitteita arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin minimissään tammikuussa ja huhtikuussa
- Valssi+ muut arvioinnin kohteena olevat kokonaisuudet käydään läpi säännöllisesti ja kokonaiskuvaa arvioidaan toimintakauden lopussa
- Aiemmalta toimintakaudelta nousseet asiat, joihin tällä toimintakaudella tehostetusti kiinnitämme huomiota: Liikuntakasvatus

Yhteistyö huoltajien kanssa

• Minkälaista yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään?

- Päivittäinen kuulumisten vaihto lasten luovutustilanteissa, Daisy viestintä, Wilma, vanhempainillat, juhlat, säännölliset yhteiset puuhat
 - Kyselyt, keskustelut, yhdessä tekeminen
 - Vähintään kahdesti vuodessa kerätään risut ja ruusut toiminnasta ja yhteistyöstä
 - Suunnitelmien ja tavoitteiden arviointi puoli vuosittain, muutoin arviointi ryhmittäin ja ajankohtaisesti
 - Palautetta kysytään jokaisessa vasukeskustelussa
- Varhaiskasvatus laittaa palautekyselyitä huoltajille säännöllisesti ja me hyödynnämme saatuja palautteita toiminnan kehittämisessä

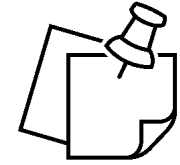

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

- Taikametsän jumppasali on kerran viikossa Puolivälin käytössä, sekä piha iltaisin ja viikonloppuisin
- Ylämyllyllä yhteinen oppilashuoltoryhmä
- Muita tahoja: Neuvola, kirjasto, kunnan kulttuuritoimi, alueen liikuntajärjestöt (esim. Pokali), Liprakka, koulu, S-market
- Yhteistyötä arvioidaan tapahtumien ja käyntien yhteydessä, sekä puoli vuosittain suullisesti esimerkiksi sitä, onko tarvetta lisätä yhteistyötä ja miten on onnistuttu

Tiedottaminen

Huoltajille päivittäinen kuulumisien vaihto lapsen ja ryhmän asioista, viikkokirjeet, sekä muut tarvittavat asiat. Henkilöstölle päivittäisten asioiden lisäksi palaverit sekä palaverimuistiot.

- Huoltajia tiedotetaan luovutustilanteissa, ilmoitustauluilla olevilla tiedotteilla ja Daisyllä+ Wilmalla
- Henkilöstön tiedotuskanavat ovat watsapp- talon oma viestiryhmä, teams-kanavat ja tiedotteet ilmoitustaululla kahvihuoneen vieressä, sekä viestivihko.
- Muista kysyä ja kertoa (vuorovaikutus on tiedonkulun mahdollistaja).

Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

- Monipuoliset toimintatavat: Toteutuu leikin, toiminnallisuuden, kynätehtävien, vihko- ja kirjaharjoitusten sekä pelien avulla. Liikunnallisuus on myös vahvasti läsnä arjessamme; viikossa on kaksi retkipäivää, aamujumppa keskiviikkoisin sekä iltapäivisin pienryhmille pidettävä liikkari, eli liikuntakerho, klo 13-14 piha-alueella aina kelien ja henkilöstötilanteen salliessa.
- Arvioinnin periaatteet ja käytänteet: Arviointi on ryhmän toiminnan suunnittelun työkalu, jota toteutetaan päivittäin sekä aikuisten, että lasten toimesta. Lukimat syksyllä (-26) ja tarvittaessa keväällä (-27)
- Todistus. Käytetään Liperin yhteistä eskaritodistusta, jaetaan kaikille eskarilaisille kauden lopussa
- Liperin yhteiset tavoitteet esiopetuksessa: seudullinen esiopetussuunnitelma ohjaa toimintaa.
- Lasten mielenkiinnon kohteet : Otetaan huomioon ja osaksi toiminnan suunnittelua: kysytään lapsilta ja havainnoidaan esiin nousevia mielenkiinnon kohteita.
- Lasten vahvuudet ja onnistumiset: Nostamme lasten onnistumiset ja vahvuudet esille ryhmässä, kannustaen heitä kehittymään omien lähtökohtiensa mukaisesti ja vahvistaen näin myös jokaisen toimijuutta, itsevarmuutta ja pystyvyyden tunnetta. Tarjoamme mahdollisuuden esim. omien harrastusten tai vaikkapa lemmikkien esittelyyn.

Esiopetusvuosi

Tuen järjestäminen, periaatteet ja vastuut

-Ryhmäkohtaiset ja yksilölliset tukitoimet

- Uudistuneen esiopetussuunnitelman mukaisten ohjeiden mukaan

-Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooli ja resurssit

- Puolivälin päiväkodissa toimii varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vastaa koko yksikön erityisopetuksesta. VEO vierailee eskariryhmässä viikottain

- Myös hyvinvointipedagogi käytettävissä ja konsultoitavissa

- Alueemme kuraattorina toimii Elina Pölönen

Tukiopetuksen järjestäminen; säännöllinen erityisopetus

ja suunnitelmat: tukitoimia toteutetaan opettajien havainnoinnin ja harkinnan mukaan

Nivelvaihe. Pyritään tukemaan lasten siirtymistä koulumaailmaan tekemällä läpi vuoden tiivistä yhteistyötä ja pitämällä yhteyttä tulevien alakoulujen ja opettajien kanssa.

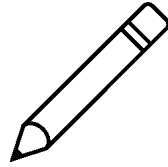
Tiedonsiirtoon liittyvät käytänteet ja yhteistyö: Tiedottaminen lukuvuoden keskeisistä asioista tapahtuu Daisyn ja ryhmän ilmoitustaulun avulla. Laaditaan viikkoviesti Daisyyyn sekä paperinen viikkosuunnitelma eteistilaan. Liäksi päivittäiset keskustelut huoltajien kanssa.

Yhteistyön käytänteet ja opiskeluhuollon suunnitelma: Vanhempainilta syksyllä, esiopetuksen tutustumispäivä keväällä, sekä leops-keskustelut. Kuunnellaan huoltajien toiveita, joita on kartoitettu myös kyselylomakkeen avulla .

Varhennettu oppivelvollisuus: Mahdollisuus saada esiopetusta jo 5-vuotiaana, jos on oppimiskykyyn liittyvä haaste. Toteutetaan moniammatillisen arvion, huoltajien kuulemisen ja lausuntojen kautta.

Esiopetus

- Leopsit pidetään syksyn aikana huoltajien kanssa.
- Wilma on käytössä esiopetuksessa. Wilmaan tehdään esikoululaisten varhaiskasvatuksen osiopetussuunnitelmat (leops). Wilmassa on myös kaikki tuen järjestämiseen liittyvät asiakirjat.
- Säännöllinen erityisopetus. Säännöllinen erityisopetus osana oppimisen tukea järjestetään esiopetuksessa joustavasti lapsen omassa ryhmässä tai pienryhmässä. Liperissä toimii keskitetty varhaiskasvatuksen tukitiimi, johon kuuluu varhaiskasvatuksen erityisopettajia (veo) sekä hyvinvointipedagogeja.

Tervetuloa Puolivälille!

Liperi